

Remittering av promemorian Ds 2017:2 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar

(Dnr S2017/01262/FST)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig positiv till promemorians förslag om en differentiering av underhållsstödets belopp utifrån barnets ålder och en höjning av det grundavdrag som bidragsskyldiga föräldrar får förbehålla sig för egna levnadskostnader innan betalningsbelopp fastställs inom underhållsstödet. Likaså ser myndigheten positivt på promemorians förslag om en höjning av barnets egna inkomster utan att det påverkar underhållsstödets storlek.

Förslaget om en *differentiering av storleken på underhållsstödets belopp* utifrån barnets ålder, där barn från 15 år och äldre får en höjning med 150 kronor per månad jämfört med barn i åldern 0–14 år, är positivt ur ett ungdomsperspektiv. Ungdomsperspektivet lyfter bland annat fram att ungdomsgruppen är heterogen och innehåller individer med olika förutsättningar och behov. Generellt ökar kostnaderna för äldre barn och ungdomar jämfört med yngre, vilket promemorian också visar enligt tidigare beräkningar. Förslaget om en *höjning av grundavdraget* som den bidragsskyldige föräldern får förbehålla sig till för egna levnadskostnader från 100 000 kr till 120 000 kr är rimligt, då en höjning av underhållsstödet också innebär en högre betalningsskyldighet för den bidragsskyldige föräldern.

Promemorian visar att bidragsskyldiga föräldrar är en ekonomiskt utsatt grupp. Myndigheten har i flera studier visat att unga föräldrar har särskilt stora svårigheter ekonomiskt. Ungar är i mindre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden och har i lägre grad ett eget boende jämfört med äldre. Det innebär att unga generellt har mindre inkomster och högre boendeutgifter i förhållande till inkomsterna. Enligt myndighetens webbplats ungidag.se är det betydligt vanligare att unga ingår i hushåll med låg ekonomisk standard jämfört

med äldre. Är den unge dessutom förälder ökar de ekonomiska svårigheterna i regel ytterligare. I myndighetens rapport *Ung idag 2011* framgår att andelen ekonomiskt utsatta är störst i gruppen ensamstående unga i åldern 18–25 år som bor i egna hushåll och har egna barn. Myndigheten har i studier också visat på kopplingen mellan att få barn som ung och en ökad risk att hamna utanför både arbetsmarknaden och utbildningssystemet. Ett tidigt föräldraskap innebär till exempel större svårigheter att hinna avsluta en utbildning, vilket sedan påverkar möjligheten att få ett arbete. Med promemorians förslag ser myndigheten en möjlighet att levnadsvillkoren, både för unga som är barn till separerade föräldrar och för unga som själva är föräldrar, kan förbättras.

Förslaget om en *höjning av barns inkomster från 45 000 kr till 60 000 kronor per år utan att det påverkar underhållsstödets storlek* är positivt, då det ökar möjligheten för unga att kunna arbeta på exempelvis skollov och få en större inkomst, utan att stödet förändras. Att komma i kontakt med arbetslivet genom extraarbete innebär att unga får arbetslivserfarenhet och kan knyta kontakter med presumtiva arbetsgivare, vilket underlättar den unges etablering i arbetslivet. Myndigheten har tidigare visat att ungas etableringsmöjligheter också påverkas negativt av föräldrarnas socioekonomiska situation. Till exempel hoppar elever med föräldrar som är låginkomsttagare av sina gymnasiestudier i större utsträckning än andra och unga från familjer med låg inkomst löper en större risk att varken arbeta eller studera. Promemorians förslag kan bidra till att öka etableringsmöjligheterna för denna grupp som generellt kan ha större svårigheter att etablera sig än andra unga. Myndigheten ser dock ett principiellt problem med att barnens egna inkomster överhuvudtaget ska påverka underhållsstödets storlek. Om myndigheten tolkat förslaget rätt innebär det att ett barn med en årsinkomst på mer än 60 000 kr, oavsett om inkomsten är från tjänst, näringsverksamhet eller kapital (exempelvis genom ett arv), förutsätts bidra till hushållets ekonomi. Annars får hushållet mindre pengar att röra sig med eftersom underhållsstödet då minskar. Detta rimmar mindre väl med FN:s konvention om barnets rättigheter, bland annat rörande föräldrars eller annan vårdnadshavares huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling. Det kan också leda till ett minskat intresse från barnet att söka arbete under ferier och från föräldrarnas sida att uppmuntra barnet till detta.

Myndigheten ser till sist positivt på promemorians förslag ur ett jämställdhetsperspektiv, då förslagen beräknas bidra till att förbättra den ekonomiska situationen för framför allt ensamstående kvinnor med barn. Eftersom unga kvinnor som är föräldrar och ensamstående är en särskilt utsatt grupp ekonomiskt kan förslaget bidra till att minska ekonomiska ojämlikheter mellan könen.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Fabian Sjö har varit föredragande. Avdelningschef Pontus Ekstedt har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Fabian Sjö
handläggare